
HOF VAN CASSATIE 30 JUNI 2016

VERBINTENISSENRECHT – ALGEMENE BEGINSELEN

Modaliteiten – Voorwaardelijke verbintenis – Opschortende voorwaarde – Bedongen in het uitsluitende belang van één van de partijen – Afstand door die partij – Cassatieberoep in burgerlijke zaken

Wanneer de opschortende voorwaarde in het uitsluitende belang van één van de partijen is bedongen, vermag die partij, hangende de voorwaarde, daarvan afstand te doen.

CASSATIE

Cassatiemiddelen in burgerlijke zaken – Te voegen stukken

Het middel dat is afgeleid uit de miskennis van de bewijskracht van een akte, is niet ontvankelijk wanneer de bestreden beslissing de bewoordingen van die akte niet overneemt en de eisers aan het Hof geen eensluitend verklaard afschrift van die akte overleggen.

*M.D.P., C.K. en P.V.H. / The Brightone Group, naamloze vennootschap naar Luxemburgs recht
Zet.: E. Dirix (voorzitter), B. Deconinck en A. Smetryns (sectievoorzitters), G. Jocqué en K. Moens (raadsheren)
OM: A. Van Ingelgem (advocaat-generaal)
Pl.: Mrs. J. Verbist en P. Lefebvre
Zaak: C.15.0414.N*

I. Rechtspleging voor het Hof

Het cassatieberoep is gericht tegen het arrest van het hof van beroep te Antwerpen van 22 juni 2015.

Advocaat-generaal A. Van Ingelgem heeft op 29 april 2016 een schriftelijke conclusie neergelegd.

Sectievoorzitter E. Dirix heeft verslag uitgebracht.

Advocaat-generaal A. Van Ingelgem heeft geconcludeerd.

II. Cassatiemiddel

De eisers voeren in hun verzoekschrift dat aan dit arrest gehecht is, een middel aan.

III. Beslissing van het Hof**Beoordeling**

1. Krachtens artikel 1181 Burgerlijk Wetboek is een verbintenis aangegaan onder een opschortende voorwaarde die afhangt van een toekomstige en onzekere gebeurtenis, ofwel van een gebeurtenis die reeds heeft plaatsgehad, maar aan partijen nog onbekend is.

DROIT DES OBLIGATIONS – PRINCIPES GÉNÉRAUX

Modalités – Obligation conditionnelle – Condition suspensive – Stipulée dans l'intérêt exclusif d'une des parties – Renonciation par cette partie – Pourvoi en cassation en matière civile

Lorsque la condition suspensive est stipulée dans l'intérêt exclusif d'une des parties, cette partie peut, y renoncer, alors que la condition est encore pendante.

CASSATION

Moyens de cassation en matière civile – Pièces à joindre

Le moyen qui se déduit de la violation de la foi due à un acte, est irrecevable lorsque la décision attaquée ne reprend pas les termes de cet acte et que les demandeurs ne remettent pas à la Cour une copie certifiée conforme de cet acte.

2. Wanneer de opschortende voorwaarde in het uitsluitende belang van één van de partijen is bedongen, vermag die partij, hangende de voorwaarde, daarvan afstand te doen.

3. De appelrechters stellen vast dat het aanbod van de eisers in duidelijke en ondubbelzinnige bewoordingen bepaalt dat het onderworpen is aan bepaalde opschortende voorwaarden “en dit exclusief ten voordele van de verweerster”.

4. De appelrechters die oordelen dat de verweerster hangende de opschortende voorwaarden afstand kon doen van de in haar voordeel bedongen voorwaarden, verantwoord worden derhalve hun beslissing naar recht.

Het middel kan in zoverre niet worden aangenomen.

5. Het arrest neemt de bewoordingen van het geschrift van 14 december 2010 niet over, noch hebben de eisers aan het Hof een eensluitend verklaard afschrift van dat geschrift overgelegd.

In zoverre het middel miskennis van de bewijskracht van het geschrift van 14 december 2010 aanvoert, is het niet ontvankelijk.

Dictum

Het Hof,

Verwerpt het cassatieberoep.

Veroordeelt de eisers tot de kosten.

Bepaalt de kosten voor de eisers op 4.065,91 EUR.

(...)

Conclusie van advocaat-generaal Van Ingelgem

I. Situering

1. De betwisting kadert in een overeenkomst van overdracht van aandelen (in verschillende vennootschappen) tussen partijen, onder vervulling van een aantal opschortende voorwaarden.

2. Verweerster deed inzake afstand van het voordeel van de bedongen opschortende voorwaarden, waardoor volgens haar de overdracht van de aandelen tegen de afgesproken prijs definitief zou zijn.

3. Het bestreden arrest zegt voor recht dat de overeenkomst rechtsgeldig tot stand kwam, en veroordeelt eisers tot de uitvoering in natura ervan.

4. Tegen deze beslissing voeren eisers een enig middel tot cassatie aan.

II. Bespreking van het middel

5. Eisers zijn van mening dat de begunstigde van een opschortende voorwaarde – tenzij zulks uitdrukkelijk zou zijn overeengekomen – niet bevoegd is om door een eenzijdige wilsverklaring de voorwaardelijke verbintenis om te zetten in een onvoorwaardelijke verbintenis.

6. Door te oordelen dat verweerster afstand kon doen van de opschortende voorwaarden waaraan de tussen partijen gesloten overeenkomst was onderworpen, op grond van het motief dat die opschortende voorwaarden in het exclusieve belang van verweerster waren bedongen, zonder na te gaan of aan verweerster contractueel de mogelijkheid was toegekend om door haar eenzijdige wilsverklaring de voorwaardelijke verbintenissen om te zetten in onvoorwaardelijke verbintenissen, zouden de appelrechters de artikelen 1134, 1168 en 1181 van het Burgerlijk Wetboek hebben geschonden.

7. Een verbintenis is voorwaardelijk, wanneer men deze doet afhangen van een toekomstige en onzekere gebeurtenis, hetzij door de verbintenis op te schorten totdat de gebeurtenis zal plaatshebben (opschortende voorwaarde), hetzij door

ze teniet te doen, naargelang de gebeurtenis plaatsheeft of niet plaatsheeft (ontbindende voorwaarde) (art. 1168 BW).

8. Een voorwaarde van een verbintenis is aldus een toekomstige en onzekere gebeurtenis waarvan de contractpartijen de uitvoering of de uitdoving van de verbintenis laten afhangen¹.

9. Een verbintenis onder een opschortende voorwaarde aangegaan, is die welke afhangt ofwel van een toekomstige en onzekere gebeurtenis, ofwel van een gebeurtenis die reeds heeft plaatsgehad, maar aan partijen nog onbekend is. In het eerste geval kan de verbintenis niet uitgevoerd worden dan nadat de gebeurtenis heeft plaatsgehad. In het tweede geval heeft de verbintenis haar gevolgen met ingang van de dag waarop zij is aangegaan (art. 1181 BW).

10. De overeenkomst waarbij een verbintenis onder opschortende voorwaarde is aangegaan, bestaat hangende de voorwaarde (*pendente conditione*), ook al is de uitvoering van de verbintenis geschorst. Zij doet derhalve rechten en plichten voor partijen ontstaan en de partij die haar verplichtingen niet nakomt, kan schadeplichtig zijn².

11. Als uitgangspunt geldt derhalve dat verbintenissen uit een overeenkomst onmiddellijk opeisbaar zijn. Partijen kunnen de opeisbaarheid van die verbintenissen evenwel afhankelijk maken van de vervulling van een opschortende voorwaarde. Die opschortende voorwaarde kan in het voordeel van beide partijen bedongen zijn wanneer beide er belang bij hebben dat de opeisbaarheid van de verbintenissen opgeschort is tot de verwezenlijking van de voorwaarde, maar zij kan ook in het belang van één van de partijen bedongen zijn. Alleen die partij heeft er dan belang bij dat de verbintenissen niet onmiddellijk opeisbaar zijn, maar slechts bij de vervulling van de voorwaarde.

12. Niets belet aldus de partijen om hangende de voorwaarde (*pendente conditione*) te beslissen dat de verbintenis onmiddellijk opeisbaar wordt, m.a.w. dat de opeisbaarheid van de verbintenis niet langer is opgeschort tot de verwezenlijking van de voorwaarde. Wanneer de voorwaarde in het belang van beide partijen is bedongen, is daarvoor de toestemming van beide partijen vereist. Beide hadden immers belang bij de opschorting van de opeisbaarheid tot de verwezenlijking van de voorwaarden, zodat de wil van één van de partijen niet kan volstaan om de voorwaardelijke verbintenis om te zetten in een onvoorwaardelijke verbintenis. De andere partij moet daarmee instemmen (*cf.* art. 1134 BW).

13. Wanneer de voorwaarde in het uitsluitende belang van één van de partijen is bedongen, m.a.w. wanneer slechts één

¹ Cass. 10 november 2011, AR C.10.0438.N, *Arr.Cass.* 2011, nr. 612.

² Cass. 5 juni 1981, *Arr.Cass.* 1980-81, 1157, nr. 576; zie ook Cass. 8 december 2003, AR C.02.0440.F, *Arr.Cass.* 2003, 2266, nr. 631 en Cass. 21 april 2008, AR S.07.0038.F, *Arr.Cass.* 2008, 985, nr. 238.